

מחשבות בעקבות שבת וארא – השבת השכבתית שהתבטלה

השבת היינו אמורים לשבות יחד. הכל היה מוכן, תלמידים שמחים ומצפים, הורים שנותנים אמון, מחנכים שעבדו קשה הכינו וארגנו. אבל כמו שכתבנו בראש החוזר להורים – "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום". עוד נחזור לנקודה הזו.

נושא השבת המתוכננת, היה "ציונות דתית". לכאורה נדוש, ברור, ידוע. מה יש לחדש פה? אבל אולי זאת בדיוק הנקודה, גם על דברים ברורים צריך לדבר, ובסוף גם שם יש פתאום חידושים. הנסיון לקיים שבת שכבה, והביטול של השבת נראים בעיני מבטאים בצורה נפלאה את העקרונות של הציונות הדתית. ואנסה לפרט את הדברים במידה מסויימת.

1. השתדלות – אחד העקרונות הבסיסיים של הציונות הדתית הינה השתדלות. נסיון של בני אדם לקדם את התהליכים ולא לעמוד מנגד. בהיותה חלק מהתנועה הציונית ברור שהציונות הדתית דוגלת בעשייה, בהתמדה ובאמונה הפשוטה שאדם צריך להיות פועל. עשייה כזו נתקלת לעיתים באתגרים, בנסיונות שנכשלים אולי בפעמים הראשונות ונוחלים הצלחה בהמשך. כמה פעמים עלו גרעיני התיישבות ליישוב בירה עד שהבריטים הבינו שאין ברירה – ושם יוקם יישוב של קבע? כמה ספינות ניסו להגיע לחופי הארץ ואולי נכשלו והוגלו לקפריסין לכמה חודשים עד שהורשו להגיע לארץ מולדתם. הציונות הדתית תמיד דגלה בעשייה ובהשתדלות. גם אנחנו ניסינו. לא הרמנו ידיים גם לפני שבועיים כששמענו שמתקרב גל תחלואה, וגם לא בתחילת השבוע האחרון או לקראת סופו כשהמספרים היו גבוהים. חיפשנו דרך בטוחה לקיים את השבת בכל זאת. לא בכדי אחד הביטויים המתארים את השיטה של הציונות הדתית ביחס לגאולה הוא "קמעא קמעא". ממש כמו בפרשת השבוע – ארבע לשונות של גאולה, שלבים, התקדמות ולא הכל זה "משיח עכשיו".

2. הקפדה על החוקים – פעלנו לפי ההנחיות. אנחנו מקבלים את הוראות המדינה, משתדלים ככל הניתן לקיים את חוקיה ורואים במדינה הזו "ראשית צמיחת גאולתנו". גם אם יש לנו ביקורת פה ושם, גם אם לא הכל נראה, אנחנו ממשיכים לומר בכל שבת תפילה לשלום המדינה, ולשלום המנהיגים שלה. הקפדנו על ההנחיות, ונזהרנו. לא העלמנו עין, ולא עיגלנו פינות. זוהי תפיסה דתית לאומית בסיסית וחשובה!

3. **אמונה** – כפי שהזכרנו כבר, בראש החוזר להורים הוספנו את הפסוק "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום". הציונות הדתית נבדלת באופן עמוק מהציונות הכללית בזה שהיא רואה את ההשגחה האלוקית, את יד ה' בהסטוריה. לא תמיד אנחנו מבינים, ולפעמים נראה שהמציאות הולכת באופן אחר ממה שהיינו רוצים. אבל אנחנו מאמינים. מאמינים מאוד שהקב"ה מוביל את הדברים באופן הנכון. בשבוע שעבר ציינו שלוש שנים לפטירתו של הרב אלישע וישליצקי ז"ל, שהיה אחד מן הענווים הגדולים, ועובד ה' ייחודי – קול חשוב מבין רבני הציונות הדתית. אדם שהאמין בכל מאודו שהתורה שייכת לכל עם ישראל, ודגל במסירות נפש יוצאת דופן כדי להביא את התורה לכל חלקי העם והארץ. מסופר עליו שהוא בירך את אישתו, חיה, ביום ההולדת שלה – "שתזכי למלא את כל רצונות ליבו של הקב"ה". והוא הסביר – לרוב מברכים הפוך – שתזכה שהקב"ה ימלא כל משאלות לבך, אבל רגע! האם הקב"ה עובד אצלנו? האם הוא צריך למלא את משאלות ליבנו? או שמא אנחנו עובדים את הקב"ה ואנחנו אלה שצריכים למלא את רצונותיו... זאת הציונות הדתית. מוכנה למסירות נפש, למילוי השליחות שהקב"ה מטיל עלינו בעולם. מאמינים שהקב"ה מכווין את המציאות, ואנחנו נשמעים לקול של הקב"ה.

4. **חיבורים, אמונה בעם ישראל** – הציונות הדתית מעולם לא בחרה להסתגר. זוהי תנועה כללית, מחוברת לעם, ולא מוציאה אחרים מתוכה. האם יעלה על הדעת שאנחנו לא מחשיבים חיבורים מסויימים? האם גבולות הגזרה שלנו מוציאים את החיבור המסורתי לדוגמא? את החיבור החרדל"י, או אפילו החרדי? האם חלק מהחילונים לא שייכים במידה זו או אחרת לרבות מן האמונות שלנו? אנחנו שותפים לכולם! רבים מבני הציונות הדתית בוחרים להשתלב. פחות שכונות שהם רק ציונות דתית. יותר גרעינים שבאים להשתלב, יותר תפקידים בחברות ובעמדות מפתח כלליות, השתלבות בצבא, בשירות הציבורי ועוד.... התכנון והיציאה לשבת היו אמורים ליישם את הערך החשוב הזה. קבלת שבת עם חזן אשכנזי, ערבית עם חזן ספרדי. חלוקת הקריאה בתורה בין העדות השונות, שירים ניגונים ופיוטים. למעשה זהו אחד הדגלים החשובים בבית הספר שלנו, השילוב, החיבורים!

5. **מורכבות** – הציונות הדתית הינה תנועה מורכבת. לא שאנחנו בעד מורכבות, או סיבוך. ממש לא. הלוואי והכל היה פשוט. אבל במובן הכי פשוט, שהחיים הם לא שחור לבן. שיש כמה ערכים שאנחנו אווזים יחד. שתורה, וארץ ישראל ועם ישראל כולם ערכים מאוד חשובים, ולא רק אחד

מהם. שהמקף ב"ציונות – הדתית" הוא הסוד של הדברים. ועל מורכבות לעיתים זה נראה שמשלמים מחירים. כשהכל ברור, שחור ולבן, או כשהכל מותר ואין הגדרות – לכאורה לא משלמים מחירים. לכאורה הכל מתקתק... אבל האמת היא אחרת. דווקא השילובים הם האמת. הם הדיוק. כי החיים אינם שחור ולבן, והאמת היא גדולה ועצומה, ולנו בני האדם אין אפשרות להיאחז בה במלאות. אנחנו משתדלים, אבל מבינים את הגודל והעוצמה של האמת, ומשתדלים ככל שנוכל להיאחז, ויודעים שזה מורכב. באותה נשימה עלינו להיזהר ולפטור כל שאלה ב"זה מורכב". כי זאת לא תשובה!

עלינו להשתדל למצוא את התשובה הנכונה בכל מקרה, ולדעת שלעיתים זאת תהיה תשובה שאיננה חותכת ואיננה שחור ולבן. אבל נדרש מאיתנו לדייק, ולחפש את התשובה. הכל צבעוני, הכל חשוב, והאמת היא גדולה מאוד ומכילה את הצדדים השונים. רצינו מאוד לצאת לשבת הזו, הושקעו כאן כספים, מאמצים, רעיונות, והתרגשות. היו מחלוקות האם בעת הזו נכון להמשיך הלאה. האמת גדולה מהכל, ואולי שילוב הדעות השונות הוא מה שמביא אותנו למפגש עם האמת. זאת ציונות דתית.

אשרינו שזכינו להיות חלק מהרעיונות הגדולים הללו, והלוואי ונדייק אותם. הלוואי ונזכה לצאת לשבת עם התלמידים בקרוב, ויותר מזה – לחנך ולהתחנך לאור הרעיונות הגדולים שבבסיס האמונה שלנו.

טוב שהתאמצנו, ולא הרפינו עד הרגע האחרון. טוב שהשתדלנו, שהתרגשנו, ושעשינו את המאמצים. וטוב שגם ידענו לקבל את הדין, למלא אחר ההנחיות, ולבטל. קיימנו את הרעיונות הגדולים של הציונות הדתית! אשרינו שזכינו!

חזק חזק ונתחזק,

בכל הרבדים, בכל הנושאים

אבי